

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E.**, so sídlom v B., IČO : X., zastúpenej Advokátskou kanceláriou E., so sídlom v B., IČO : X., v mene a na účet ktorej koná JUDr. V. K., advokát, konateľ, proti žalovaným **1/ C. T.**, bývajúcemu v S., **2/ K. T.**, bývajúcej v S., oboch zastúpených JUDr. J. Č., advokátom so sídlom v B., **o vydanie nehnuteľností**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6 C 6/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. marca 2011 sp. zn. 4 Co 290/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy dovolacieho konania 8 189,94 € za právne zastúpenie na účet JUDr. J. Č., advokáta so sídlom v B., do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa podanou žalobou voči žalovaným 1/ a 2/ domáhala vydania nehnuteľností (pozemkov presne identifikovaných údajmi katastra nehnuteľností) z dôvodu poskytnutia finančných záloh (spolu 62 165 540 Sk) žalovanému 1/ za účelom ich kúpy v jeho prospech.

Okresný súd Pezinok rozsudkom z 18. marca 2010 č.k. 6 C 6/2008-649 žalobu zamietol a žalobkyňi uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/ a 2/ trovy konania v sume 61 158,21 €. Vychádzal z toho, že žalobkyňa postupne poskytla žalovanému 1/ finančné prostriedky v celkovej výške 2 108 477,73 € na nákup pozemkov v katastrálnom území R.

(okres S.), najskôr v jeho prospech, ktoré mal neskôr previesť na spoločnosť. Z pohľadu žalobkyne bolo sporné vyúčtovanie poskytnutých záloh na uvedenú činnosť žalovaným 1/, preto sa voči nemu domáhala vydania pozemkov. Zamietnutie návrhu vykonať výsluch svedka D. K. odôvodnil ako nadbytočný vzhľadom na dovtedy vykonané dokazovanie. Z právneho hľadiska súd nárok žalobkyne kvalifikoval ako vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 458 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka). Uviedol, že záloha na kúpu sa stáva bezdôvodným obohatením v okamihu, keď sa kúpa nezrealizuje. Pripustil možnosť vzniku bezdôvodného obohatenia, avšak iba vo forme finančných prostriedkov (zo vzťahu prijatých záloh žalovaným 1/ a prevedených pozemkov na žalobkyňu). Za bezdôvodné obohatenie však súd nepovažoval to, čo žalovaní získali z poskytnutých finančných prostriedkov (najmä nehnuteľností). Vychádzal z toho, že vždy sa musí vydať „prvotné“ bezdôvodné obohatenie (v danom prípade poskytnuté peňažné prostriedky), za nepodstatné preto považoval to, čo z bezdôvodného obohatenia nadobudli žalovaní. Dodal, že vydania nehnuteľností by sa mohol domáhať ich vlastníak. Žalobkyňa nemá vecnú legitimáciu na vydanie nehnuteľností. Preto súd žalobu zamietol ako bezzákladnú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. marca 2011 sp. zn. 4 Co 290/2010 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.). V plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa, jeho skutkové a právne závery považoval za dostatočné (reagujúce na všetky podstatné okolnosti prípadu i námietky účastníkov konania). Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozsudku dodal, že pri bezdôvodnom obohatení vzniká povinnosť (zodpovednosť) vydať alebo aspoň v peniazoch nahradiť bezdôvodne získaný majetkový prospech. V súvislosti s kúpou nehnuteľností žalobkyňa poskytla žalovanému 1/ peňažné prostriedky (ako zálohy), prijatá suma sa stala bezdôvodným obohatením v okamihu vytvorenia stavu, kedy bolo zrejmé, že kúpa nehnuteľností nebude realizovaná. Týmto okamihom odpadol právny dôvod plnenia uskutočneného žalobkyňou. Medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ nedošlo k dohode o cene, za ktorú mal žalovaný 1/ previesť pozemky na žalobkyňu, k prevodu pozemkov na žalobkyňu nedošlo a preto na strane žalovaného 1/ vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške poskytnutých finančných prostriedkov (ako zálohu poskytnutého skôr, ako došlo k prevodu nehnuteľností na žalobkyňu – § 498 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na to, čo bolo poskytnuté pred uzavretím zmluvy niektorým

z účastníkov, sa hľadá ako „na splátku za budúce plnenie“). V tomto prípade nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia spočíva vo vydaní finančných záloh, t.j. plnenia, ktorého právny dôvod dodatočne odpadol (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Keďže žalobkyňa si neuplatnila právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za správne. K námietke žalobkyne uviedol, že vydaním predbežného opatrenia o zákaze nakladať s nehnuteľnosťami žalovaným 1/ nedochádza k prejudikovaniu rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa z dôvodu, že konanie pred odvolacím súdom trpí vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd sa nezaoberal odvolacími námietkami žalobkyne spochybňujúcimi právne posúdenie veci súdom prvého stupňa (nevysporiadal sa s ustanovením § 459 Občianskeho zákonníka) a úplnosti ním zisteného skutkového stavu veci; rozhodnutie odvolacieho súdu nie je zlučiteľné so zásadou spravodlivého konania (§ 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd), je nepreskúmateľné. Dovolateľka ďalej namieta, že súdy vec nesprávne právne posúdili (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žalovaný 1/ nepreviedol na žalobkyňu pozemky získané z jej finančných prostriedkov (ponechal si ich v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov a zaťažil ich i záložným právom). Nebol vo svojom konaní dobromyseľný a preto bol povinný vydať bezdôvodné obohatenie spolu s jeho úžitkami (§ 458 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobkyňa žiadala súd zaviazať žalovaných na vydanie nehnuteľností v zmysle ustanovenia § 459 Občianskeho zákonníka (ak je predmet bezdôvodného obohatenia povinný vydať ten, kto nebol dobromyseľný, môže súd rozhodnúť, že možno právo uspokojiť aj z vecí, ktoré z bezdôvodného obohatenia nadobudol). Iba vydanie finančných prostriedkov by bolo v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi, žalovaní získali nedobromyseľne majetok z prostriedkov poskytnutých žalobkyňou, o ktorý sa obohatili, a ktorý medzičasom získal na hodnote, čo treba považovať za úžitok z bezdôvodného obohatenia, ktorý sa má vydať. Za správny (ani spravodlivý) nepovažovala postup súdov, ktoré konštatovali, že bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne vzniklo, avšak jej právam a oprávneným záujmom neposkytli súdnu ochranu. Odvolací súd mal skúmať i to, či ten, kto sa bezdôvodne obohatil, bol dobromyseľný a či je povinný vydať bezdôvodné obohatenie v zmysle § 459 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti sa súdy vecou nezaoberali, vykonali len dôkazy navrhované

žalovanými, odmietli vykonať dôkazy navrhované žalobkyňou (vypočuť svedka K., vykonať dôkaz znaleckým posudkom). Za nesprávny považovala právny záver súdov, že žalobný petit (žalobný návrh) mal smerovať na vydanie finančných prostriedkov. Zdôvodnenie v kontexte tohto prípadu, že vydania nehnuteľností sa môže domáhať len ich vlastník považovala za prejav právneho formalizmu. Súd tak odmietli žalobu z formálno-právnych dôvodov, namiesto toho, aby ju posúdili dôsledne, komplexne a prihliadli na všetky dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti.

Žalovaní 1/ a 2/ navrhli dovolanie žalobkyne zamietnuť považujúc rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a žalobkyňu zaviazať na náhradu trov dovolacieho konania. Odvolací súd sa vysporiadal s odvolacími námietkami žalobkyne (strana 5 rozhodnutia), preto dovolací dôvod v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daný. Za neopodstatnenú považoval aj jej námietku o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 O.s.p.) vysvetľujúc ju z pohľadu konkrétnych okolností prípadu, právnych úvah i judikovaných záverov (R 1/79).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či

konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadné nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne

ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľka v dovolaní namietala, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čo súčasne zakladá porušenie jej práv na súdnu ochranu (čl. 46 Ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 Dohovoru) v tom, že **1/** odvolací súd sa nezaoberal odvolacími námietkami žalobkyne spochybňujúcimi právne posúdenie veci súdom prvého stupňa pokiaľ sa nevysporiadal s ustanovením § 459 Občianskeho zákonníka, **2/** nezistil úplne a správne skutkový stav veci, **3/** nevykonal ňou navrhnuté dôkazy (výsluch svedka a znalecké dokazovanie) a preto v konečnom dôsledku **4/** vec nesprávne právne posúdil.

1. Pokiaľ žalobkyňa namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu

presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nie dostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/05 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie

uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne arbitrárny (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudkov zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok súdu prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú v súhrne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobu zamietli. Zhodli sa na tom, že pokiaľ žalobkyňa nepožadovala vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré v danom prípade predstavujú peňažné prostriedky, nie je možné z tohto právneho titulu vyhovieť jej žalobe a vydať označené nehnuteľnosti, ktoré patria žalovaným. Súdy pritom vychádzali z toho, že žalobkyni pre prípad vydania nehnuteľných vecí chýba vecná legitímácia. Pokiaľ žalobkyňa i v odvolacom konaní zotrvala na svojej argumentácii odvolávajúc sa na ustanovenie § 459 Občianskeho zákonníka a odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o neopodstatnenosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľky (žalobkyne).

Pre úplnosť treba poznamenať, že právna úprava v ustanovení § 459 Občianskeho zákonníka dopadá na prípady, v ktorých je súdu *na návrh* umožnené rozhodnúť o uspokojení sa oprávneného účastníka z toho, čo bolo získané z bezdôvodného obohatenia za predpokladu, že ide o veci exekúciou nepostihnuteľné. V takom prípade zákon dovoľuje súdu, aby rozhodol, že nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia možno uspokojiť i z vecí získanými z bezdôvodného obohatenia a že povinný z bezdôvodného obohatenia nemôže s vecami nakladať až do uspokojenia oprávneného; v exekúcii je potom možné postihnúť veci a práva, ktoré by boli inak z exekúcie vylúčené. Následkom rozhodnutia vydaného podľa § 459 Občianskeho zákonníka nie je zbavenie vlastníckeho práva žalovaného 1/ k týmto veciam ani ich prikázanie žalobkyni (porovnaj Eliáš, K a kol.: Občianský zákonník, Velký akademický komentár, 1. svazek, Linde Praha, 2008, str. 1112).

Obsah spisu (tiež žaloby a žalobného petitu) nedáva podklad pre záver, aby sa žalobkyňa pred súdom domáhala ochrany v zmysle § 459 Občianskeho zákonníka (t.j. domáhala sa toho, aby svoj nárok z bezdôvodného obohatenia mohla pri nútenom výkone rozhodnutia uspokojiť z vecí, ktoré boli z neho získané, pretože nútenému výkonu nepodliehajú a že do uspokojenia jej nároku nemôžu žalovaní s týmito vecami nakladať). Za uvedenej procesnej situácie (kedy chýbal predmetný procesný návrh) a súdy o ňom ani nerozhodovali, bez ďalšieho je zrejmé, že právna argumentácia v tomto smere prezentovaná žalobkyňou prima facie nie je rozhodnou (nemá význam pre rozhodnutie); súdy preto nemali povinnosť osobitne zaoberať sa námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi žalobkyne v tomto smere. Požiadavka, že súd môže vyniesť rozhodnutie podľa § 459 O.s.p. len na návrh vyplýva z konštantnej judikatúry (viď R 1/79, s. 18). Z tohto pohľadu nemožno za opodstatnené považovať námietky žalobkyne, čo do zistenia skutkového stavu veci a návrhu na vykonanie dokazovania.

2. Za dôvodné nemožno považovať ani ďalšie námietky dovolateľky (týkajúce sa nevyhovenia návrhu na vykonanie dokazovania, resp. nesprávneho vyhodnotenia dokazovania). V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru uverejnenú R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000. Treba zdôrazniť, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). Súd neodníme účastníkovi možnosť pred ním konať ani tým, že (prípadne) nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov (§ 132 O.s.p.); jeho rozhodnutie môže byť síce z tohto dôvodu vecne nesprávne, ale to ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 42/1993). Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – viď § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Pokiaľ dovolateľka namieta, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľkou tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce

relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

3/ Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia vecí konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením vecí neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením vecí súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že v konaní jej postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

4. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovoľateľkou uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2

písm. b/ a c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

5. Žalobkyňa nebola v dovolacom konaní úspešná. Právo na náhradu trov konania vzniklo žalovaným a neboli zistené žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.). Žalovaní podali návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a tieto aj vyčíslili. Dovolací súd im priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ich zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 26. júla 2011 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby (pri zastupovaní dvoch účastníkov) určil podľa § 10 ods. 1 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky [4 549,97 € + (4 549,97 € – 50 %)] vychádzajúc zo základu 62 165 540 Sk (2 063 517,8 €), bez náhrady za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 3 vyhlášky), ktoré žalovaní nepožadovali a 20 % DPH (t.j. 1 364,91 €), čo predstavuje spolu 8 189,94 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. decembra 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Jarmila Uhlířová